

Vergaderjaar 2008–2009

21 501-31

Raad voor de Werkgelegenheid, Sociaal Beleid, Volksgezondheid en Consumentenzaken

Nr. 169

BRIEF VAN DE MINISTER VAN SOCIALE ZAKEN EN WERKGELE- GENHEID

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 8 mei 2009

Conform uw verzoek van 16 april 2009 (2009Z06856/2009D18774) om u zo spoedig mogelijk een overzicht te sturen van de stand van zaken met betrekking tot de onderhandelingen, de Nederlandse inzet daarbij en het eventuele resultaat van de onderhandelingen ten aanzien van de arbeidstijdenrichtlijn, doe ik u hierbij een overzicht toekomen.

Resultaat onderhandelingen

Zoals u wellicht via andere kanalen reeds hebt vernomen, zijn de onderhandelingen over de herziening van de arbeidstijdenrichtlijn stukgelopen. Daarmee is de conciliatieprocedure tussen Raad en Europees Parlement (EP) op 27 april jl. tot een definitief einde gekomen. Het is de eerste keer sinds de inwerkingtreding van het Verdrag van Amsterdam dat Raad en EP niet tot een akkoord hebben kunnen komen tijdens een conciliatieprocedure. Het EG Verdrag biedt na het falen van de conciliatieprocedure geen voorziening meer. Dit betekent dat de huidige richtlijn uit 2003 van kracht blijft. Het ligt in de lijn der verwachting dat de Commissie over enige tijd met een nieuw voorstel voor herziening van de arbeidsrichtlijn zal komen. Tevens kan de Commissie besluiten om infractie procedures te starten tegen de lidstaten die thans in gebreke zijn bij de huidige richtlijn.

Nadat tijdens de Informele Raad van 22 en 23 januari in Luhacovice (Tsjechië) is besloten tot het starten van de conciliatieprocedure, heeft een serie van informele trilogieën tussen Raad, EP en Commissie plaatsgevonden alsmede een drietal bijeenkomsten van het Bemiddelingscomité bestaande uit 27 leden van de Raad en 27 leden van het EP. De focus heeft vanaf het begin van de onderhandelingen gelegen op de definitie van aanwezigheidsdiensten, het verlenen van compenserende rusttijd en de opt out regeling. De onderhandelingen zijn uiteindelijk tijdens de derde en laatste bijeenkomst van het Bemiddelingscomité stukgelopen op het handhaven dan wel uitfasen van de de opt out regeling.

Vanaf de aanvang van de onderhandelingen bleek dat het EP wenste vast te houden aan haar amendement voor uitfasering van de opt out, terwijl zich binnen de Raad een blokkerende minderheid aftekende die de opt out wilde handhaven.

Nederlandse inzet

Tijdens het Europa overleg van 4 maart jl. heb ik u gemeld dat voor Nederland het gemeenschappelijk standpunt van de Raad leidend zou moeten zijn. De inzet van Nederland bij het tot stand komen van de nieuwe richtlijn arbeidstijden was gericht op het oplossen van de jurisprudentie van het Hof van Justitie EG in de zaken Simap en Jaeger. De prioriteit van Nederland heeft daarbij gelegen in een heldere, goede definitie van aanwezigheidsdiensten. Tijdens de onderhandelingen zijn verschillende definities besproken, die voor Nederland acceptabel waren. De definities boden voldoende nationale ruimte om de inactieve uren tijdens een aanwezigheidsdienst, op een wijze mee te nemen, die aansluit bij de aard van het werk binnen verschillende sectoren. Bij een goede definitie zou voor Nederland een opt out regeling (op termijn) niet (meer) nodig zijn.

Nederland heeft ten aanzien van de opt out aangegeven dat het hanteren van een onbegrensde opt out, zoals in de richtlijn van 2003 het geval is, niet strookt met wat Nederland verstaat onder het gewenste beschermingsniveau van werknemers. Het gemeenschappelijk standpunt van de Raad bevatte in die zin een aanzienlijke verbetering omdat er sprake was van een begrenzing in aantal uren. Hoewel het gemeenschappelijk standpunt van de Raad voor Nederland uitgangspunt was, heeft Nederland zich flexibel opgesteld ten aanzien van een uitfasering van de opt out, mits de definitie van aanwezigheidsdiensten afdoende zou zijn geregeld. Voor de blokkerende minderheid was een uitfasering van de opt out niet acceptabel waardoor uiteindelijk geen akkoord is bereikt tussen Raad en EP.

Op het punt van het verlenen van compenserend rusttijd heeft Nederland een flexibele positie ingenomen, zolang de compenserende rusttijd niet *direct na* een dienst hoefde te worden verleend. Dit sloot aan bij de voorkeur van de meerderheid van de Raad. Nederland heeft, conform de Nederlandse situatie, daarbij wel aangegeven er de voorkeur voor te hebben om een termijn in de richtlijn op te nemen, waarbinnen de compensatie moet plaatsvinden zodat er een basis voor rechtszekerheid ontstaat. Tevens heeft Nederland het EP amendement dat de maximale werktijd van 48 uur per werknemer moet gelden en niet per contract vanaf het begin van harte ondersteunt.

De minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,
J. P. H. Donner